

Gailė Jurgaitytė

Respublikinė velykinė paroda LTS galerijoje Vilniuje

Kovo 22 d. - balandžio 10 d. Lietuvos tautodailininkų sąjungos galerijoje Vilniuje veiks Respublikinė įvairių žanrų velykinė paroda. Joje eksponuojami 14-os tautodailininkų kūriniai. Paroda džiugins lankytojus šventine nuotaika, pavasarišku koloritu ir lietuviškų tradicijų puoselėjimu.

Ypatinga gausa ir įvairovė pasižymi margučių ekspozicija. Galima išvysti M. Banikonienės kiaušinius margintus vašku. Daugumos jų fonuose dominuoja žemiški, tamsesni tonai, o nuotaikingą skambesį suteikia ryškūs, gyvybingų spalvų išmarginimai. Dekorų raštų įvairovėje dominuoja geometriniai ornamentai, retkarčiais pajavirinti ir augaliniais motyvais. A. Lampickienės margučiai dažyti sodriais, tamsiais tonais, marginti šviesiais ornamentais, daugiausia saulutėmis.

Nepaprastu meistriškumu išsiskiria skutinėti Linos Valutkevičienės margučiai iš ančių kiaušinių. Tai prislopintu raudonu atspalviu dažyti kiaušiniai, kurių esminis akcentas – balti skutinėti raštai. Dekoras išskirtinis ir primena lietuviškų tautinių audinių raštus bei augalinius motyvus. Šių raštų detališkumas ir meniškumas byloja apie tautodailininkės kruopštų darbą, išmonę ir tradicijos pajautimą.

Greta tikrų kiaušinių parodoje galima išvysti ir medinius. A. Lampickienės mediniai margučiai dažyti pavasariškais, ryškiais žaliais tonais, marginti tautinėmis spalvomis. Tai ypatingai nuotaikingi ir žaismingi kūriniai. E. Leparsko margučiams būdingas švelnesnis, žemiškas koloritas, baltos spalvos raštų dekoras. Mediniai margučiai raštų įvairovė ir velykine nuotaika praskaidrina

parodos ekspozicija, įneša pavasario dvelksmą. Taip medinių margučių gretose galima išvysti iš medžio drožtus, poliruotus kiaušinius. Šie lyg priešprieša margiesiems nėra dekoruoti ornamentais. Jų išskirtinumas ir vienintelis dekoras – natūralūs medžio rievlių raštai. Šie margučiai įkomponuoti J. Treinytės žolių skulptūrose – vazelėse, primenančiose paukščių lizdelius, dekoruotose zaismingais zuikiais ir paukšteliais.

Margučių gausybėje akį traukia unikalūs apmegzti ir išsiuvinėti A. Lysiuko margučiai. Jie pasižymi natūralių žemiškų tonų koloritu ir nepaprastai įdomiu dekoru. Šie margučiai puošti smulkiomis medinėmis detalėmis iš griežinėliais supjaustytų šakelių bei gintarėliais. Dar vienas šių kiaušinių išskirtinumo bruožas parodoje yra tas, kad jie pritaikyti pakabinti ir ekspozicijos salėje ne tik marguoja mediniame dubenyje, bet ir supasi ant pavasarinių šakelių.

Dar vienas Velykinės parodos akcentas – verbos. Jos ryškiaspalvės, įvairių dydžių ir raštų. Santūriais tonais ir masyvumu išsiskiria I. Rudienės verbos. Verbos turi labai seną tradiciją, išlikusią iki pat šių laikų ir kiekvieną pavasarį džiugina mus gamtą budinančiomis spalvomis ir raštų grožiu.

Galerijos parodų salės sienas puošia unikalūs paveikslai, sukurti iš džiovintų augalų. Tai – S. Želvienės kūriniai. Šiuose paveiksluose iš gėlių galima išvysti įvairias kompozicijas, tarp jų ir natiurmortus. Kūriniuose dominuoja natūralūs džiovintų gėlių atspalviai, akį traukia smulki plastika, ornamentiškumas. Fonus autorė parenka kontrastuojančius naudojamiems augalams, taip sukurdamą spalvinės gamos žaismą, aiškius kontrastus, kurie labai artimi karpinių tradicijai.

Parodoje galima išvysti ir keramiko R. Kavoliuko darbų. Tai – pastatomi moliniai paukščiai, avinėliai. Visi autoriaus darbai glazūruoti, puošti įrėžtais ornamentais, paukšteliams pritaisytos laibos medinės kojelės. Didesni darbai turi praktinę paskirtį kaip taupyklės ar vazelės. Visi šio tautodailininko eksponuojami darbai pasižymi originalumu, meniška plastine išraiška, unikaliu koloritu.

V. Motuzienės keramikos darbai – tai moliniai paukščiai ir kiaušiniai. Paukšteliai turi vazelės, dubenėlio pavidalus, o kiaušiniai funkcionuoja kaip pastatomi dekoro elementai. Šiems darbams būdingas saikingas, vos matomas glazūravimas ir labai gausus ornamentinis dekoras, marginantis kone visą kūrinį, suteikdamas dekoratyvumo, ažūriškumo pojūtį.

Taip pat parodoje galima išvysti ir medžio skulptūrų. Vienas iš jų autorių – A. Kaušinis. Šio tautodailininko kūriniai – tai pastatomi mediniai paukščiai, išdrožti iš vientisos medienos, dažniausiai medžio gumbo. Jo darbai papildė parodos ekspoziciją laibakojėmis, ilgakaklėmis gervėmis, aštriasnapiais plėšriaisiais paukščiais, grėsmingomis varnų figūromis. Kitas drožėjas, A. Juškevičius, salės palubėse apgyvendino skrendančius paukščius. Kai kurie iš jų polichromuoti, pavyzdžiui gandrai, kiti – natūralios medžio spalvos. Vieni autoriaus darbai išsiskiria lengvumu ir ažūrine plastika, kiti – monumentalumu.

Šioje spalvingoje ir įvairius žanrus talpinančioje parodoje lengvumu ir trapumu žavi šiaudiniai B. Gricienės sodai. Įvairių dydžių bei ornamentų jie oriai supasi palubėje greta paukščių skulptūrų, bylodami mums tautodailės amato tradiciškumą, sudėtingumą ir švelniai sūpuodamiesi primena apie palengva ateinantį pavasarį.

